

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ФУНКЦІЯ ТЕЛИЦЬ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ ЇХ ПРИ НАРОДЖЕННІ

М.Ф. Кривий, асистент

Одеський державний аграрний університет

Встановлено, що тварини з низькими показниками життєдіяльності при народженні на 43,3% рідше приходять в охоту до 18 місячного віку та на 46,7% менше запліднюються від першого осіменіння.

Ключові слова: внутрішньоутробний розвиток, телята, телиці, відтворення.

Досить серйозною перепоною в розвитку тваринництва все ще залишаються значні втрати молодняку сільськогосподарських тварин від різноманітних захворювань та порушення відтворної функції як у дорослих тварин так і у ремонтного молодняку [4].

В основному вказані порушення виникають при неповноцінній годівлі, порушенні технології утримання, догляду та експлуатації тільних корів, а також ветеринарно-санітарних правил отримання новонароджених телят та догляду за ними [3].

Порушення внутрішньоутробного розвитку та народження телят з низькими показниками життєздатності наносить значних економічних збитків господарствам, які складаються з затрат на лікування, затримки росту та розвитку молодняку, зниження продуктивності та плодючості тварин, затримки відтворення стада [1].

Таким чином вивчення впливу умов внутрішньоутробного розвитку телят на їх життєздатність і захворюваність та визначення зв'язків зазначених факторів з репродуктивною функцією телиць є надзвичайно актуальним питанням для розробки діагностично-прогностичного обґрунтування заходів профілактики хвороб і відбору молодняку для ремонту стада [2].

Виходячи з вище наведеного **метою** нашої роботи було визначити залежність відтворювальної функції телиць від морфофункціональних показників їх при народженні.

Матеріалом дослідження були телиці що належать ДП «СГП ім. А.В. Трофімова» Овідіопільського району Одеської області. При народженні у них визначали показники життєздатності та за отриманими результатами відносили до окремої групи. Всього було сформовано три групи тварин по 30 голів в кожній. До першої групи ввійшли тварини з високими показниками життєздатності, до другої з середніми і до третьої з низькими.

В подальшому проводилось спостереження за піддослідними тваринами та визначались наступні показники: час коли тварина прийшла в охоту, заплідненість та тривалість неплідності.

Використовувались загальноприйняті методики клініко- візуального виявлення охоти, ректального дослідження на вагітність, записи журналу техніка штучного осіменіння та методики статистичної обробки матеріалу.

Результати дослідження. Спостереження за піддослідними тваринами до досягнення ними 18 місячного віку, дало змогу нам встановити яка кількість телиць прийшла в охоту за цей період. Встановлено, що у першій дослідній групі, до якої було відібрано тварин з високими показниками життєздатності, прийшло в охоту 19 голів що складає 63,3%. Серед тварин з середніми показниками життєздатності проявили статеву циклічність 14 голів, що складає 46,6%. І в третій групі, прийшло в охоту всього 6 тварин, що складає 20% (див. табл. 1).

За період від 18 до 20 місячного віку в першій групі прийшло в охоту 8 тварин (26,7%), в другій групі 10 тварин (33,4%) та в третій групі 4 тварини (13,4%).

Таблиця 1. Показники відтворення піддослідних тварин

Показники	Групи тварин		
	1 група (n=30)	2 група (n=30)	3 група (n=30)
Прийшло в охоту, гол./%:			
- до 18 міс. віку	19 / 63,3	14 / 46,6	6 / 20
- до 20 міс. віку	8 / 26,7	10 / 33,4	4 / 13,4
- після 20 міс. віку	3 / 10	6 / 20	20 / 66,6
Запліднилось, гол./%			
- від 1 осіменіння	22 / 73,4	18 / 60	8 / 26,7
- від 2 осіменіння	5 / 16,6	9 / 30	13 / 43,3
- від 3 і більше осіменіння	3 / 10	3 / 10	9 / 30
Тривалість неплідності, діб	98±3,4*	284±7,5*	631±9,7*

Примітка: * $P \leq 0,02$

Після 20 місячного віку проявили стадію збудження статевого циклу в першій групі 3 тварини (10%), в другій 6 тварин (20%) та в третій групі 20 тварин (66,6%).

Отримані результати вказують на суттєве зниження статевої активності у телиць що народились з низькими показниками життєздатності. Це можна пов'язати з затримкою функціонального розвитку статевої системи, зокрема яєчників, зниження приростів живої маси, і як результат несвоєчасний прояв статевої циклічності та неповноцінні статеві цикли.

Тварин з ознаками статевої охоти осіменяли цервікальним з ректальною фіксацією шийки матки методом. Після осіменіння через два місяці проводили діагностику вагітності шляхом ректального дослідження та визначали рівень заплідненості від осіменіння.

З поміж тварин першої дослідної групи від першого осіменіння запліднилось 22 телиці (73,4%), від другого осіменіння 5 телиць (16,6%) і від третього і більше 3 телиці (10%).

Серед телиць з середніми показниками життєздатності при народжені від першого осіменіння запліднилось 18 голів (60%), від другого 9 голів (30%) і третього 3 голови (10%).

Телиці третьої групи запліднювались найгірше. Так від першого осіменіння запліднилось 8 тварин (26,7%), другого осіменіння 13 тварин (43,3%) та третього і більше осіменіння 9 тварин (30%).

Враховуючи наведені вище показники було підраховано тривалість неплідності. Даний показник в першій дослідній групі склав 98 діб, в другій дослідній групі 284 доби та в третій дослідній групі 651 добу.

Висновки

1. Визначення показників життєздатності новонароджених телят є прогностичною ознакою щодо відтворювальної здатності телиць.
2. При низьких показниках життєздатності новонароджених на 43,3% знижується кількість телиць що прийшли в охоту до 18 місячного віку, заплідненість від першого осіменіння знижується на 46,7% та суттєво зростає тривалість неплідності.

Література

1. Джакупов И.Т. Воспроизводительная функция коров-первотелок, переболевших в неонатальном периоде диспепсией // Ветеринария. – 2006. - №6. – С. 32-34.
2. Івасенко Б.П. Вплив умов пренатального розвитку і хвороб новонароджених телят на репродуктивну функцію телиць // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук. – Харків, 1998.
3. Костомахин Н.М. Выращивание телят от рождения до отела // Ветеринария с.-х. животных. – 2005. - №10. – С. 82-85.
4. Нежданов А.Г., Иноземцев В.П. Профилактика бесплодия и воспроизводство крупного рогатого скота // Ветеринария. – 1999. - №5. – С.3-7.

Кривой Н.Ф. Воспроизводительная функция телок в зависимости от морфофункциональных показателей их при рождении.

Установлено, что животные с низкими показателями жизнеспособности при рождении на 43,3% реже приходят в охоту до 18 месячного возраста и на 46,7% меньше оплодотворяются от первого осеменения.

Ключевые слова: *внутриутробное развитие, телята, телки, воспроизводство.*

Krivoy N.F. Reproductive function of heifers is in dependence indexes of viability them at birth

It is set that animals with the low indexes of viability at birth on 43,3% rarer come in hunt a to 18 monthly age and on 46,7% less than impregnated from the first insemination.

Key words: *intrawombary development, calfs, heifers, reproduction.*